

Aan:
de voorzitter en de leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 14 april 2004
Ons kenmerk 15/6.21/2004003612
Behandeld door de heer L. Hoven (0592) 36 54 98
Onderwerp: Zuiderzeelijn

Geachte voorzitter/leden,

In de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 21 januari 2004 is aan de orde geweest de Nota burgerinitiatief. Tijdens de behandeling heeft de heer Engels herinnerd aan de discussie van juni 2002 in het kader van statenstuk 957 over de ontwerp-Bestuursovereenkomst Zuiderzeelijn. Het college heeft volgens hem destijds toegezegd de vraag over de juridische mogelijkheden van een consultatief referendum over de Zuiderzeelijn mee te zullen nemen naar de Stuurgroep Zuiderzeelijn. De heer Engels vraagt wat er met die toezegging is gebeurd. Hierover berichten wij u het volgende.

Toezeggingen college en Stuurgroep Zuiderzeelijn

Bij de behandeling van statenstuk 957 is in de gecombineerde vergadering van de Statencommissies Bestuur, Financiën en Economie en Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit van 18 juni 2002 en de statenvergadering van 26 juni 2002 uitvoerig gediscussieerd over de betrokkenheid van burgers en maatschappelijke organisaties bij het proces van de Zuiderzeelijn. Enkele fracties hebben zich sterk gemaakt voor een vorm van raadpleging c.q. referendum. Daarbij verdiende een noordelijke aanpak de voorkeur. Een exacte vorm is niet vastgelegd. Als moment van uitvoering is expliciet aangegeven vóór het "go/no go-moment" Afweging van Alternatieven (= afsluiting Prijsvraagfase).

Het college heeft destijds geantwoord dat het aangaan van een gemeenschappelijke regeling en het oprichten van een openbaar lichaam Zuiderzeelijn referendabel is.

Eventuele andere raadplegingen vinden plaats op vrijwillige basis. Het college heeft twijfels geuit of een referendum een begaanbare weg is, ook met het oog op de vereiste noordelijke overeenstemming. Toegezegd is de argumenten van de commissies binnen het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) te bespreken als er duidelijkheid bestaat over het communicatietraject.

De initiële discussie over de Zuiderzeelijn, in formele en politieke zin nog vol open einden, moest volgens het college niet worden belast met de vraag of, en zo ja, welke vormen van referenda in het proces een rol moeten spelen.

Op 25 juni 2002 is ten behoeve van de statenvergadering nog ingebracht een brief van dezelfde datum van de stuurgroep over een wijziging van artikel 13.6 tot en met 13.10 van de ontwerp-Bestuursovereenkomst. Als informele bijlage ging een door de regionale projectorganisatie opgesteld overzicht van algemene vragen uit de reeks raads- en statencommissies van 18 tot en met 20 juni 2002 mee. Onder punt 1.10 is de vraag van Drenthe geformuleerd over de betrokkenheid van burgers en maatschappelijke organisaties. Het antwoord luidt: "Over de (on)mogelijkheden en wenselijkheid van een regionaal referendum over een "nationaal project" in bepaalde stadia van de geïntegreerde Tracé/Milieu-effectrapportage(MER)-aanbestedingsprocedure zal nader worden gerapporteerd door de Stuurgroep Zuiderzeelijn".

Standpuntbepaling Stuurgroep Zuiderzeelijn

De stuurgroep heeft op 1 juli 2002 de balans opgemaakt van de besluitvorming door de raden en staten op 26 en 27 juni 2002 over de Bestuursovereenkomst. In zijn brief van 5 juli 2002 informeert de stuurgroep de colleges over zijn conclusies. In de brief is onder 1.5. het volgende actiepunt geformuleerd: "De stuurgroep zal nagaan op welke wijze de bevolking meer bij het project kan worden betrokken. De rapportage vindt plaats vóór het eerstvolgende go/no go-moment" (lees: Vaststelling Programma van eisen). De opstelling van de rapportage is vervolgens opgeschort. Reden: stagnatie van de Haagse politieke besluitvorming over de Zuiderzeelijn door de perikelen rond de formatie van de kabinetten Balkenende I en II en de inpassing in de rijksbegroting 2004 van de financiële taakstelling.

De stuurgroep heeft bij brief van 9 oktober 2003 aan de Zuiderzeelijn-colleges gezonden de Nota procedures Zuiderzeelijn en Masterplan Zuiderzeelijn. Wij hebben de stukken bij brief van 23 oktober 2003 ter kennisneming doorgezonden aan de staten. Daarbij hebben wij vermeld dat wij met de stuurgroep van mening zijn dat de nota in belangrijke mate tegemoetkomt aan ook binnen de Drentse staten levende vragen over de planprocedures Zuiderzeelijn. Aangegeven is dat de stukken de komende tijd kunnen worden betrokken bij de oordeelsvorming over de besluitvorming in de verschillende planfasen.

Nota procedures Zuiderzeelijn en Masterplan Zuiderzeelijn

De nota schetst de gang van zaken van de planprocedures, zoals verankerd in de door de raden en staten in juni 2002 vastgestelde ontwerp-Bestuursovereenkomst. In de nota wordt uitvoerig aandacht geschonken aan de betrokkenheid van de inwoners, maatschappelijke organisaties, raden en staten. Qua burgerinvloed voorzien de procedures onder meer in de volgende mijlpalen.

- a. Een reeks regionale algemene informatiebijeenkomsten bij de start van de planstudiefase.
- b. Een actieve informatievoorziening richting burgers en maatschappelijke organisaties gedurende de gehele planstudiefase (2004-2009).

- c. Een representatieve raadpleging ten behoeve van het Programma van eisen, als onderdeel van de formele besluitvormingsprocedure ("go/no go-moment").
- d. Een interactief proces met raden/staten/maatschappelijke organisaties (fase 2) en burgers (fase 3) van het Ruimtelijk Masterplan Zuiderzeelijn.
- e. Wettelijke inspraakmomenten (drie) in de Tracé/MER-procedure voor alle Zuiderzeelijn-varianten.
- f. De resultaten van inspraak en raadpleging worden, voorzien van het standpunt van het Zuiderzeelijn-bestuur, integraal betrokken bij de advisering en besluitvorming door de raden en staten.

Relevant is verder dat via het landelijke zogenaamde Groen Polderoverleg Zuiderzeelijn de regionale maatschappelijke organisaties actief bij de advisering worden betrokken.

De exacte timing, vorm en inhoud van het kabinetsbesluit (zogenaamde groen licht) voor de doorstart van het proces Zuiderzeelijn zijn bepalend voor de start van de regionale informatiecampagne, het vervolgoverleg met het Rijk over de Bestuurs-overeenkomst en het gezamenlijke proces van uitwerking van de geïntegreerde Tracé/MER-aanbestedingsprocedure (waaronder vaststelling Programma van eisen). Het kabinetsbesluit over de Zuiderzeelijn is de afgelopen maanden gekoppeld aan de besluitvorming over de strategische uitgangspunten van de Nota ruimte.

Standpuntbepaling Drentse staten en het algemeen bestuur van het SNN

Met de stuurgroep zijn wij van mening dat met de Nota procedures c.a. wordt tegemoet gekomen aan de wens van de raden en staten van een actieve betrokkenheid van burgers en maatschappelijke organisaties bij het besluitvormingsproces Zuiderzeelijn. Wij voelen ons daarin gesterkt door de wijze waarop de nota in het afgelopen najaar is behandeld in de staten en het algemeen bestuur van het SNN.

In de statenvergadering van 4 en 5 november 2003 is de nota voor kennisgeving aangenomen. Hetzelfde geldt voor een in de statenvergadering van 17 december 2003 voor kennisgeving aangenomen brief van de Milieufederatie Drenthe van 25 november 2003 over Nota procedures Zuiderzeelijn. In het algemeen bestuur van het SNN van 25 november 2003 is in de toelichtende sfeer uitvoerig gesproken over de nota. Het onderwerp referendum is in het debat niet aan de orde geweest. Geen van de fracties heeft gevraagd om een aanvullende notitie over dit onderwerp.

Conclusies

Tijdens de behandelingen van de Nota procedures Zuiderzeelijn zijn in de staten en het algemeen bestuur van het SNN geen voorbehouden gemaakt voor de uitvoering van de nota. De stuurgroep en het college hebben hieruit geconcludeerd dat de politieke achterban instemt met de voorgenomen procedures voor betrokkenheid van burgers, maatschappelijke organisaties, raden en staten. Een eventuele aanvullende notitie over de theoretische vraag van "de (on)mogelijkheden en wenselijkheid van een regionaal referendum over een nationaal project in verschillende stadia van de geïntegreerde Tracé/MER-aanbestedingsprocedure" is dan ook niet meer voorzien.

Inmiddels heeft het kabinet een nog niet gepubliceerd besluit genomen. Zodra er meer bekend is, zullen wij u hierover en over de dan ingang te zetten stappen in de regio nader informeren.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

mh/coll.